

סוריה

כוכב ראשי אחר

עבדאללה מת ועמו מתה תכנית הפאר של סוריה רבתי. כך סברו אנשים רבים העוסקים בקלחת המדינית המרחבית. אולם בסוריה נשמעת מדי פעם הקריאה "סוריה רבתי מתה, תחי סוריה רבתי!"

בעיני הסורים, כל תושבי עיראק, עבר הירדן וחלקים אחדים מארץ ישראל סורים אף הם. "זאת יודעים כל האנשים אלה וכי מובן חלק גדול מהם מרגיש כי הגיע הזמן להצטרף למדינת-האם שלהם. כסורים טובים עליהם לשקוד על איחוד מולדתם המפולגת." אין זו ציטטה מתוך דברי המלך עבדאללה, הוגה רעיון המדינה הערבית הגדולה שת אחד את עמי הסהרה הפורה תחת כתר אחד. זהו תוכנו של מאמר ראשי שנכתב על ידי אחד ממנהיגי המפלגה הלאומית הסורית, קשה לותר על תכנית כה יפה ומושכת. אם ההוגה הראשון מת בינתיים, אין זה אומר שאחר לא יבצע את התכנית במקומו. ועל אחת כמה וכמה כשירוש זה הוא שהיה צריך להיות הגרור שעל חשבונו תבוצע התכנית.

אויב אל-שישאקלי, אשר תפקידו כאיש מספר 1 בסוריה מוצא חן בעיניו, אינו רואה כל סיבה מדוע לא יהיה איש מספר 1 בסוריה גדולה מזו של היום. גם אין הוא צריך להטריח את עצמו ולמצוא תכנית — עב

קוראיה: ההליקופטר הירוק, המוביל את האדמירל ג'וי ומלווי מ, מטה השלום שדהם לאולם הישיבות בקייסונג (בית קפה לשעבר שהיה קרוי ג'וזטרט היציבות השקטתה) יורד בכניפה לעיר, כשצולמים צענתונאים אמריקאיים וסיניים ממתנים לו.

מכל העולם

הודו

הרעבים ניצחו את הצלמים

לפני כחודשיים החלו עתונים רבים בעולם מפרסמים תמונות של גחיות אנשים שגועו ברעב, מוטלות ברחובות הודו. היו אלה רק תמונות המתים הראשונים, שמספרם גיע לממדים פנטסטיים עם הגברת מחסור המזון. סוכנויות העתונות שיגרו את מיטב צלמיהם וכתביהם להנציח לעולם את ערימות הגחיות אשר התינה מוטלות ללא ספק בכל כפר ועיר בתת-היבשת הגדולה.

לכן, כאשר התפללו האיכרים ההודים לא-ליהם השונים שיצילום מדבר, רעב ומכות רעות דומות, היספו בלחש וממכת הצלמים, אולם חששות אלה היו לשוא. העתונאים הזריזים חזרו כלעומת שבאו: ללא תצלומים של מתים או רשימות מועזעות על אנשים, הדומים יותר לשלדים חיים, המתגוללים בעפר ומצפים לסופם הקרוב. רק מעטים מהם טרו חו לברר מה קרה לאותם המועמדים לצילום מים המועזעים, השאר סברו כי חדשות טור בות אינן חדשות כלל.

במדינת ביהאר, שם רגילים התושבים למי כות הטבע של בצורת ושטפונות בכל עונה, לא זכר איש שנת מחסור כה קשה כשנה האחרונה. "לולא באה הממשלה לעזרתנו", מספרים התושבים, "היינו הופכים. ללא ספק, קניבלים. ואז היה לעתונאים מה לצלם."

"התושבים בסכנת מוות", ביהאר, השוכנת לרגלי הרי ההימלאיה, היא מישור המשתרע על שטחים עצומים, בו עוברים נחלים ונהרים אינספור, היוורדים מההימלאיה. בעונת המונסון * הופכים נחלים אלה לזרמים אדירים ואילו בעונת החום הם מת-ייבשים ונעלמים כמעט כליל. נהר קווי, גדול פלגי המים האלה, נוהג לחרוג מנתיבו הקבוע ולזרום בכיוון אחר לגמרי, בהביאו הרים וקשיים רבים בתחבורה וחקלאות.

האיכרים, הנהוגים לשתול את שדות האורז מיד עם התחלת גשמי המונסון, עלולים לר-אות את יבולם נובל מהחום השרוף, טרם תתו פרי.

* רוח מלאת לחות הנושבת מהאוקיינוס ההודי לעבר הרי ההימלאיה וגורמת למטרות עז.

מה מקהיר. ביום זה ביקר שם ג'ורג' מקי גי, סגן מיניסטר החוץ האמריקאי לעניני המרחב.

במשך יומיים לפני כן נתקבל לראיונות, נערכו נשפים לכבודו, ערך סיורים. לפני זה הגיע מישראל, שם ערך סיור של יו-מיים. רק ביום האחרון לסיורו במצרים, יצא לבקר את בני אל-ערב, בלחיית שר החוץ המצרי ופמלית כבוד. בבני אל-ערב, אמרו לו, יראה כפר מצרי טיפוסי על מעי לותיו ומגרעותיו.

כבר 48 שעות לפני הביקור, החלו תושבי המקום להתכונן. ניתנה הוראה לנקות את סמטאות הכפר והבתים הקטנים. המר-פאה הנדולה, שנבנתה לפני שנה על גבעה בכניסה לכפר, קמה פתאום לתחייה. עד אז עמדה שוממה מחוסר רופא ואחיות שיקבלו את החולים. אולם לקראת הביקור הובאו שני רופאים ואחות, המיטות אוררו, נפרשו סדינים לבנים. הרופאים ערכו ביקור בין התושבים, לקחו עמם כל מי שנראה חול-ני, השכיבוהו במרפאה — גם אם התנגד לכן.

כאשר, שעה קלה לפני ארוחת הצהריים, הגיעו האורחים המכובדים עם תריסר צל-מים ועתונאים, עמדו רוב התושבים בכניסה לכפר והרעו לכבודם. המוכתר, לבוש גילא-בה חדשה מצמר וחושו מצנפת מבריקה מלוכב, ניגש למקגי, קיבל את פניו בשטף ברכות ערביות מסורתיות. מקגי לא הבין מזה מאומה אך גם לוא הבין לא ניתנה לו שהות להשיב: המוכתר שילב את זרועו בורוע האמריקאי והובילו אל תוך הכפר, להגות הצלמים, שהתחננו בפני המוכתר לבל יעזוב את מקגי עד אשר יגמרו לצלם.

מקגי, שהביא עמו מצלמת קולנוע, מס-רה לאחד העתונאים וביקש שיצלמוהו עם המוכתר. "גם אני חובב תצלומים, ותמונה כזו אין להפסיד".

"רואים עליו שהוא רעב", מקגי ביקר במרפאה, התרשם מן הנקיון והסדר, עבר בכמה ביתנים וביקחות. בכל מקום הגי-שו לו הזיירים כיבוד ממאכלי הארץ. מקי גי אכל מכל דבר בתיאבון רב, למרות שרוב המאכלים היו זרים לו. "רואים עליו שהוא בא ממדינת ישראל", התלוץ מוחמד סלאח אל-דין באשא, שר החוץ המצרי, וכל הנוכ-חים פרצו בצחוק.

בכל מקום הסתובב מקגי ומצלמתו בידו. הוא צילם את הילדים, הבתים, האורות. באותו זמן, החה בעצמו נושא לצלמים הנל-ויים. אחת התמונות, המראה את מקגי עומד באורוה ליד חמור, הופיעה כעבור כמה ימים על שעריהם של שלושה שבועונים.

כאחד הבתים ראה אשת איכר בהריון. "מה את רוצה", שאל אותה, "ילד או ילדה?". לאחר שתורגמה השאלה לערבית, ענתה הא-שה: "ילד, יא באשא". "את תקבלי אותו", הוא השיב. "מהמלוה האמריקאי?" שאל אחד העתונאים.

התינוק הנכבד. לפני שבועיים, ילדה האשה בן זכר. ונקרא לו מקגי, החליטו ראשי הכפר. האב הסכים ונשלחה אגרת לא-דון ג'ורג' מקגי בסטייט דפרטמנט, ושיגג-טון, בו מודיעים לו כי נולד בן וכי שמו מקגי זאכי.

עובדי הצירות האמריקאית בקהיר, שה-עבירו את האיגרת הוקסמו עלידי הדבר, תרמו מכספיהם פרה, עגל ו-28.70 דולר לזאכי הקטן, שהפך בכך, לאחד מנכבדי הכ-פר בני אל-ערב.

מקגי ומוכתר בני אל-ערב "ילד, יא באשא!"

דאללה עשה את העבודה השחורה במקומו. כל מה שדרוש, זה לבצע אותה. רק הכוכב הראשי ומעוני יסוגו.

מי שאינה מעונינת בתכנית היפה: ממי שלת הוד מלכותה, מלך בריטניה הגדולה. כל עוד חי המלך הירדני, התכוננה היא להיות המילדת של התכנית, שהיתה מרחיבה את שטח בסיסה עד להרי תורכיה ונותן לגלאב באשא את ההזדמנות לטפל מעט בצבא ה-סוריה. אולם כשהתפקידים מתחלפים, משתנה גם היחס. הממשלה הבריטית אינה מעונינת כלל במדינה בה יספח אדיב אל-שישאקלי על גבו של גלאב באשא, במקום שגלאב באשא יספח על גבו של אדיב אל-שישאקלי.

מצרים

ילד מהמלווה האמריקאי

יום ה-4 לאפריל 1951 נרשם בהיסטוריה של הכפר בני אל-ערב, כשלושים ק"מ דרו-

בגלל סכנת הרעב המאיימת על רבבות תושבים, פנתה ממשלת ביהאר לממשלה ההר-דית המרכזית בניידלהי: "שלחו לנו אוכל, התושבים בסכנת מוות". במשרדי הממשלה בניידלהי, לא היה מיברק זה יוצא מן ה-כלל. מכל פינה ופינה של הארץ הגדולה הגיעו מיברקים דומים: תנו לנו אוכל, התור-שבים בסכנת מוות. אך היא יכלה לשלוח רק כמויות מצומצמות של חיטה. על ממשלת ביהאר לדאוג לחלוקה מהירה וצודקת. אולם חלוקה מהירה וצודקת אינה דבר קל-ביצוע בביהאר. לא פעם ניסו הפקידים הקולוניאליים האנגלים לארגן חלוקה כזאת, אך תוצאות טרחתם היו תמיד התפרצויות של ההמון הרעב, שימוש בנשק, הרוגים ופי-צועים.

יותר מובן לשכת. הבטיחה הראשונה היתה כיצד להעביר את החיטה מהמחסנים המרכזיים לנקודות החלוקה. מסלת הברזל הצרה, המספיקה בדרך כלל לצרכי התחבורה של 18 מיליון תושבי ביהאר, לא יכלה למלא את הצרכים. גייסו מכוניות משא, עגלות, פדרות ושורים: החיטה החלה זורמת לכפ-רים מוכי-הרעב.

אולם הפלא הגדול, שאיש כמעט לא ציפה לו, היו התורים השקטים שהסתדרו ליד חנו-יות המכירה. בפעם הראשונה בחייהם, קיבלו התושבים פינקסי מזון וגברים, נשים וטף חיכו לתורם לקבל את מנותיהם. אך בכל היותו שקט וממושע, לא דמה תור זה לתור מקובל: בתום החזק, העדיפו האנשים לשבת על האדמה במקום לעמוד. החנונים הכינו קבלות וכל המקבל את מנתו חתם על הקבלה — בטביעת בוחן.

העניים, שלא יכלו לשלם עבור מנותיהם, קיבלו כרטיסים מיוחדים, המורת המנות, יצאו לעבוד בעבודות ציבוריות — תיקון כבישים, חפירת תעלות.

אולם גם זה לא היה עוזר: המנות היו זעומות מדי ומלאי הממשלה המרכזית הלך והתרוקן. עד אשר הגיעו הספינות עם מטעני חיטה מאמריקה. פוליטיקאים התוכחו: זהו מחיר כניעת הודו לאמריקה, זהו לחם שיע-בוד. אולם בכפרי ביהאר לא חשב איש על דברים כאלה. התושבים היו עסוקים עם הרגשתם הנעימה שעתה, סוף סוף, בטוחים הם שלא יופיעו בתמונות סוכנויות העתונים.

שוחה יותר מדי

הרעבים

